

MARITZA ZELAYA Membre de Geòlegs del Món i cap del programa a Jucuarán

«S'està creant capital social»

C.V./M.T./P.L.

La situació ambiental de la zona de Jucuarán es va deteriorar molt arran de l'huracà Mitch i els terratrèmols del 2001. Han cicatritzat les ferides?

—«La vulnerabilitat davant els fenòmens naturals s'ajunta amb la pobresa de la població, el canvi climàtic i el poc desenvolupament de la municipalitat per a la gestió dels recursos són factors que dificulten la cicatrització de les ferides provocades per aquells desastres. S'ha redactat un Pla d'Ordenament Territorial que estableix els usos del sòl i que la població ha d'acatar, però encara ara, com hem vist en les darreres pluges, els desastres naturals són el pa de cada dia.

—En què consisteix el programa per l'enfortiment de la governabilitat comunitària per a la gestió ambiental del municipi de Jucuarán que porta a terme Geòlegs del Món?

—«L'estratègia del programa se centra a millorar la problemàtica ambiental a través de la sensibilització i enfortiment de les xarxes socials per generar condicions de governabilitat a nivell de la societat civil amb l'objectiu que aquesta es converteixi en subjecte actiu del seu propi desenvolupament. Geòlegs del Món, juntament amb les contraparts locals, Comitè de la Zona Nord ACODIJ, Comitè de la Zona Sud ASIJUCURAN y PROMESA, estem fomentant el canvi d'hàbits de la població a partir de la sensibilització en gestió ambiental, en gestió del risc i, darrerament, estem abordant la temàtica del tractament adequat dels residus sòlids. Transferim les capacitats i coneixements tècnics a les contraparts locals per tal

Alguns membres col·laboradors a Jucuarán. / MARITZA ZELAYA

que aquestes ho repliquin a les comunitats que representen. També estem treballant amb les escoles i elaborant materials didàctics que puguin arribar a la gent.

Actualment, estem finalitzant l'estudi biofísic de l'Àrea Natural Protegida de Xiracantique i Los Conventos, ubicades al sud del municipi amb què es pretén que la mateixa població pugui realitzar l'explotació sostenible d'aquests

recursos.

Els Horts Orgànics Domèstics ha estat una altra iniciativa dins del programa, en la qual hi van participar 200 dones caps de família que, al marge d'aprendre noves tècniques de conreu, varen millorar la dieta de la família.

—Quins terminis té el programa?

—«Es va iniciar el març del 2008 i es preveu que s'acabi el 2 de març del 2011. Tot i això el

programa s'ha gestionat per anualitats.»

—A quanta gent poden arribar?

—«Gràcies a les contraparts locals podem arribar de forma directa o indirecta a unes 3000 persones.»

—Quin és el paper de l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament?

—«Un dels pilars d'aquest procés ha estat el suport sense fissures que ens ha donat l'ACCD que, convençuts en la seva aportació al desenvolupament de la nostra societat, estan contribuint a millorar les capacitats i les condicions democràtiques. A través de l'ACCD varem tenir la visita d'un grup de parlamentaris de Catalunya i posteriorment ens han visitat representants del Departament de Medi Ambient i Habitatge.»

—Com veuen la situació en el futur més immediat?

—«La presa de consciència per part dels voluntaris i la població que hi participa ens permet observar l'interès per mantenir les pràctiques que aprenen, especialment en els temes més problemàtics.»

Quan les persones de forma conscient i voluntària aporten temps i recursos a aquestes activitats, es generen condicions que garanteixen la continuïtat. D'altra banda, el fet que la municipalitat accedeixi al suport extern en la formulació de la política ambiental, la creació d'una ordenança ambiental i d'una unitat ambiental, són elements que permeten ser optimistes. El més rellevant d'aquest tipus de processos és el capital social acumulat, un teixit social amb eines per a la seva pròpia autodeterminació.